

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségi irodába, Viz-utca 117. sz. a. Szentirmay Aiajos nevére címzendők.

*
Kéziratok, a melyek vissza nem adatnak — aláírva és bérmentve küldendők be.

*
Előfizetések, pénzküldemények, hirdetések és nyiltéri közlemények a kiadóhivatalba:

Kroll Gyula könyvnyomdájába küldendők.

DÉVA és VIDÉKE.

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Előfizetési árak:
(helyben, hához és vidékre postán küldve)
egész évre 4 frt. félévre 2 frt. negyedévre 1 frt.
*
Egyes szám ára 8 kr.
*
Hirdetési díj:
egy 4-szer hasábolttal garmond sor, vagy egyéb termékeket tartalmazó hirdetésnek 15 kr.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.
Nyiltér: soronként 15 kr.
Hirdetési és nyiltéri díjak előre fizetendők.

Augusztus 18

Ma van szeretett királyunknak születés napja, e napon szálljon buzgó imánk a gondviseléshez, hogy drága életét tartsa meg az életkor legvégsőbb határáig.

A földadó nyilvántartás mizeriái.

A pénzügyadminisztrációnak ezen ága az, mely a többek között türethetetlen állapotokat teremt s nevetségessé tesz azon intézmény létjogosultságát, a mely ma a pénzügyigazgatóságoknál földadó nyilvántartási osztály czimen szerepel s az államnak óriási kiadásaival szemben csak „sisi-fusi“ munka végezésére van hivatva.

A ki a földadó kataszter és hiteltelekkönyvi állapot között létező eltéréseket nem ismeri, annak lehetetlen megértenie, hogy a telekkönyvi jogok szerzésénél a hozott bírói végzésekben megjelölt helyrajzi számokat a kataszterben levő helyrajzi számokkal azonosítani vajmi ritka esetben lehet. Igen, mert a hitel telekkönyvben, az ingatlanok helyrajzi száma, művelési ága, térmértéke annyira elütő a kataszterétől, hogy adás-vétel, csere, a vagy örökösödés esetében az elől-

róságnak a telekkönyvi hatóság s később a pénzügyigazgatóság által földadó nyilvántartás keresztülvitele céljából a jegyzőhöz megküldeni szokott végzésekkel boldogulni nem lehet, hanem kénytelen a földadó nyilvántartást „körülötte“, „mellette“ Lutherfele elvek szerint végezni s aztán egy pár év leteltével a földadó kataszterben beáll egy olyan zavar, melyből földönjáró ember kiigazodni képtelen.

Ez még hagyján volna, de ott van a jogilleték, melynek kivetési alapját ugyancsak a kataszteri tiszta jövedelem képezi.

A kir. adóhivatal az előirt nyomtatványon felhívja a jegyzőt, hogy N. N. község telekkönyvében levő helyrajzi számok után a kataszteri jövedelmet mutassa ki. Igen, de a jogügylet a tagosítás előtti helyrajzi számok szerint köttetett, az új kataszteri birtoklevelek pedig a tagosítás utáni állapot szerint vannak szerkesztve.

Eme két munkálat pedig úgy elüt egymástól, hogy azokat azonosítani képtelenség.

Természetes itt előáll a „hasból munka, mert hát „röndnek kell lenni“ mivel a jegyzőt a késedelem minden napjáért 1—10 frt bírsággal sújtják, s innen keletkeznek azon temérdek felebbezések, melyek a pénzügyi ad-

minisztráció szerveinek egyharmad részét fölösleges munkával foglalják el.

A 45,055—885. számú pénzügyminiszeri utasításban foglalt új kataszteri munkálatok költségeit is a községek viselik s ugyanezen munkálatok a 127. §. szerint még sem állanak a községek rendelkezésére, sőt még annyi jótéteményben sem részesíttetnek a községek, hogy a drága pénzük árán szerzett munkálatok a községeknek másolatban kiadassanak, hanem e helyett kárpótlásul kap a község birtoklevelet és summáriumot a melyek éppen nem alkalmasak arra, hogy a földadó nyilvántartásoknál előforduló változásokban biztos utmutatóul szolgáljanak, mert földkönyv nélkül ezeket használni nem lehet. — Az ilyen állapotok idézik elő azon abnormis helyzetet, hogy földkönyv nemléteért egyenesen a jegyzőt teszik felelőssé. Hiszen a királyi kincstárnak áll érdekében; hogy az állami követelések a tényleges birtokos által fizetessenek.

E szónál „tényleges birtokos“, még egy keveset időznünk kell, hogy lássuk meg, mit is értünk tényleges birtokos alatt? A földadó kataszter a tényleges birtokosnak nem azt tekint, a ki a hitel telekkönyvben van, hanem csak azt, ki az ingatlant hasz-

nálja s egyszerű bemondás folytán, a hitel telekkönyvi állapot mellőzésével, az „X“ nevén álló ingatlant 10 egyén közt is megosztja s mindegyik részére külön birtoklevelet nyit.

S eme eljárásnak mi a következménye?

Az, hogy 10 birtokos közül egy nem fizeti az adót, mert restül hanyagul kezeli a neki használatba adott földet s ingósága nem lévén, egy pár év múlva dologi végrehajtást kell kérni. Igen, de a birtok telekkönyvileg nem rajta áll, hanem „X“-en, ki pedig adóját pontosan fizette.

Most tehát két körülmény áll elő, mely ellentétbe hozza az előjáróságot s főleg pedig ennek értelmi tényezőjét, a jegyzőt a büntető törvénnyel, t. i. meg kell honosítani az adófőkönnyvet s ennek alapján készíteni ugyancsak hamisadó hátráléki kimutatást, s ha egy leleményes prókátor az ilyen eljárásról tudomást szerez, a tisztelt notárius ur oda kerülhet, honnan a kir. pénzügyigazgatóság egykönnyen ki nem veheti, mert az adófőkönnyv közokirat s ilyenekről csak hü kivonatok adhatók.

Ezekből láthatjuk azt, hogy a bírói végzések éppen nem alkalmasak a földadó kataszterben levő adatok helyesbítésére, jobban mondva nyil-

TÁRCSA.

Infanteriszt Kohn.

Írta: Hazai Hugó.

Mutató a katonahistoriák ez. tárczakötetéből.

Kohn zsidó volt és katona. Azonfölül pedig regruta.

Zsidónak lenni nem jó.

Zsidó katonának lenni nagyon nem jó.

Zsidó regrutának lenni igen nagyon nem jó.

Különösen és éppenséggel nem jó azonban zsidó regrutának lenni a 16-ik századnál. Nem azért, mivel a 16-ik század szobái mellett van az őrnagy ur istállója, és így mikor az őrnagy ur istállót tart, napjában 15-ször, mert két sarzsi-lova is van, olyankor mindig benéz az ablakon, ami szintén nem istennek tetsző dolog, — hanem azért, mivel a 16-ik századnál „nem igen szeretik a zsidót“.

Hogy miért nem szeretik ott „igen“ a zsidót, azt senki sem tudja. Ellenben azt mindenki tudja, hogy mióta a komáromi fesztung oldalán a kőszűz álldogál — az pedig nem tegnap óta van ott, — hát azóta annak a zsidógyereknek, a ki a 16-ik századhoz kerül, „régén rossz már!“ Ez velejár a 16-ik századdal, mint a regimencztamborral a nagy bot.

A Kohn pedig a 16-ik századnál szolgált. A negyedik ezugba tették, mivelhogy apró termetű volt. Ez megint baj. Mert a negyedik ezugból nyílik az iroda.

Abban az irodában lakik az őrmester ur Szürös, a „dinezfüreuder“ és az őrmester ur Rosenzweig, a „manikulás“.

A manikulásnak, ambár hogy őrmester, nem sok becsülete van (aminthogy a manikulásoknak egyáltalán kevés becsületek szokott lenni), egyrészt mert zsidó, meg aztán különben is úgy tránzporáltak ide a jágeroktól, ez hát nem is igen számít. Annál többet számít azonban az őrmester ur Szürös ezivilben kocsis. A kocsis nem ur, az csak „Mihály“, ellenben az őrmester „ur“. Hát mikor letelt a három esztendeje, ott maradt „Zupára“. Mert, hogy három esztendeig nem tudott jólakni a reggeli levessel, a minek „zupa“ a neve. Azóta „őrmester“ ur.

És mikor végigmegy a negyedik ezugon, hogy az irodába jusson, akkor jaj annak a katonának, a kinek az ágyánál valami hiba van. Hiba pedig könnyen akad az ágyánál. Kivált a strózsáknál. Mivelhogy a strózsák olyan egyenes legyen; mint a lénia, olyan kemény, mint a profusz szive és olyan tiszta, mint a kisasszony bőre. Ezt így tanította az infanteriszt Johann Horváth ezváj (mert ketten voltak a századnál; a másikat úgy hitták, hogy infanteriszt Johann Horváth ájnez) Az infanteriszt Johann Horváth ezváj pedig értett a hadi tudományokhoz, mert már öreg katona volt és sarzsi-iskolába is járt s csak azért nem kapott csillagot, mert a német szót nem vette be a természetébe.

Tehát az őrmester ur Szürös végigment a szobán és megállt egy ágy előtt.

Azon az ágyon pedig hiba van. Sőt sok hiba van. A téli „deki“ hosszabb mint a nyári, a „lájntuk“ sarka egy makulányival kilátszik a pokróczok közül, a strózsáknak a esücskéje nem illik bele a vaságy sarkába, a minek meg „kavaléta“ a neve. Az ágy alatt továbbá fekszik egy szalmaszál; van akkora, mint egy fél gyufa!

Az őrmester ur „még“ nem szól semmit. Mert nem lehet tudni, hogy kié az az ágy. Megtörténhetik, hogy a regruta Dallosé, a ki tegnap 11 kilós pakkot kapott a postán és a „frakbrife“ az volt írva, hogy tartalma „ennivaló“ Ezzel tehát most nem ezélirányos kikezdeni. Az őrmester ur azért odamegy az ágy fejéhez és megnézi a „kopezédulát“. Azon pedig az áll, hogy: Reerut Hermann reete Hersch Kohn.

A Kohn!

Hát persze, hogy a Kohn!

Ugyan, ki is lehetne más, mint a Kohn!

Történhetik egyáltalában valami a ezugban, vagy századnál, vagy az egész hadseregben, hogy a Kohn ott ne legyen? Ha ez a Kohn nem, hát a másik, akinek ugyan Bettelheim a neve, de az az ő baja, mert azt ki se lehet mondani. Ugy hívják, hogy Bötlehem zsidó.

Tehát a Kohn!

— Kohn! — ordít az őrmester ur!

— Rugrut Kohn! Hun az a zsidó?

A Kohn a második ezugban van a sujszterájban. A fegyverszija rövid, hát azt igazítottatja, mivelhogy mikor „indibalanéz“ van, hát nem tudja lekapni a

válláról. A sujszter infanteriszt Emerik Tólos, egy „börzsönyi szivarért szokott csak ilyesféle munkát mivelni.

Kohn tehát várja, míg az infanteriszt Tólos elkészül a fegyverszijjal.

Azonközben hiradással jön a regrut Stefan Varga, hogy a Kohnt keresi az őrmester ur. Kohn rohan, mint aki tudja, hogy veszedelem van, a negyedik ezugba, odaáll kemény haptákban az őrmester elé és jelenti alázatosan, hogy megjelent a parancsára.

Az őrmester ur nem szól semmit, csak megfogja a fülét a Kohnnak és annál fogva vonsozolja az ágyához.

— Ez ágy? Ez riktung? Ez strózsák?

Az ágyért kapott egy ütést a fejére, a riktungért két ütést a hátára, a strózsákért már a nádpálezával.

— Czimerkomendás! Ezt a zsidót

nem tudja megtanítani, hogy kell czimerordnongot csinálni?

A czimerkomendás Herr Koplár Ladiszlauz Ballangó jelenti, hogy de igenis tudja.

— Hát tanítsa meg!

A tanítás pedig úgy vagy, hogy a káplár ur fejéhez vágja a Kohnnak a „deiket“, aztán a „lájntukokat“, végül a kopoliszt, lerántja a kavalétáról a strózsákot, úgy hogy az egész ágy összeesik.

Ez tiszta munka. Így tanult a Kohn. Megtanulja, hogyan kell azt a három deszkát meg a két vasat összerakni, hogy hogy ágy legyen belőlök; megtanulja továbbá, hogyan kell a pokróczokat meg a

vántartására, vagy pedig megfordítva.

A volt pénzügyi bíróság 156-884. 360-885. és 690-886. számú döntvényeiben kimondotta, hogy tényleges birtokos alatt a telekkönyvi tulajdonos értendő.

Hát akkor mire való az eltérő adatokat tartalmazó kataszter? Mire való másnak, mint a telekkönyvi tulajdonosnak birtokiveket nyitni s főleg mire való az, hogy állami adókönyv, törvényhatósági utadó és községségi pótdadó íókönyvekben oly egyének szerepeljenek, kik a reájok rótt adókért anyagi felelősséggel nem tartoznak.

Csakugyan ideje volna, hogy a pénzügyi adminisztrációban a földadó nyilvántartás körül egyöntetűbb eljárás hozassék be, mert a jelen állapotok mellett a földadók és adófizetőknek pontos nyilvántartására még gondolni sem szabad.

Jól tudjuk, hogy felszólamlásunknak ez uton semmi eredménye sem lesz, de azért jónak láttuk elmondani azon mizeriákat, melyek miatt pénzügyi adminisztrációnk egyik ágában a földadó nyilvántartás valódi célját az elmondott viszonyok között megvalósítani soha képes nem lesz.

Ha illetékes helyről ezen ügyre vonatkozó reflexiót kapunk annak csak örvedeni fogunk, mert így alkalmunk nyílik arra, hogy álláspontunkat előfordult konkrét esetekkel bővebben megvilágítsuk.

lepedőket összehajtogatni, hogy azokból meg ezimerordnung legyen.

És míg ezt tanulmányozza, az alatt azt is tudomásul veheti, amit a káplár ur mondott:

— Este 10 órakor jelentkezzél az ágyamnál „Marschadjustirung mit Feldgeräth“-ben.

Este 10 órakor jelentkezni legfőleg csak úgy jó, ha a katonának időutánja van és elmulatván a pénzt, a napos káplárnál jelentkezik, hogy megjött a városból. Ellenben nem jó jelentkezni este 10 órakor a káplár ur Ballangó ágyánál „Marschadjustirung mit Feldgeräth“-ben.

De hát jó, vagy nem jó, az mellékes. A regruta sorsa ilyen. A regrutákról a jó Isten sem gondoskodik.

Igaz, hogy a szóbeszéd úgy vagyon, hogy a regruta nem is Isten teremtese, hanem mikor az Isten szabadságon volt és Szent Péter volt a stellfertregerje, hát az teremtette mérgiben. Ez azonban nem tartozik ide. De ide tartozik a „pakolt borju“, a tiszta „halstráfi“, a mántliszji“, a „klanigkajt“ és még sok mindenféle, aminek a nevét se jó kimondani.

A Kohn tehát előszedi azt a sok mindenfélét és készül a kirukkoláshoz, puezolgatván a hozzátartozandókat.

A puezolás alatt aztán elröppen a gondolata az édes otthonba (boldog gondolat, ez kimehet a kaszárnyából!) és eszébe jut a Kohnnak, hogy ma otthon nagy vigasság van. Levélben írták, hogy ma otthon bál van. „Nóbli bál.“

És eszébe jut Kohnnak, hogy ma egy esztendeje, hej de más világ volt! Ma egy esztendeje ő is ott táncolt a kisbéri nagy korezmában, amely még föl is volt vik-

Kénosi Sándor József

1898. augusztus 16.

Kénosi Sándor József dévai kir. közjegyző, hunyadmegyei birtokos és törvényhatósági bizottsági tag, az Emke igazg. vál. tagja f. hó 15-én az esteli órákban hosszas betegeskedés után meghalt.

Az a lelket és gondolkozást megbénító betegség támadta meg pár év előtt, mely az embert csaknem élő halottá teszi, nekünk, a kik őt egészséges korában észmertük, fájó lélekkel kellett szemlélnünk lassu pusztulását annak az embernek, ki egész életében családjáért és a közért munkálkodott, ki mindig tevékeny részt vett társadalmi mozgalminkban és annak csak nem nélkülözhetetlen tevékeny tagja volt. Az unitárius egyház hű, buzgó fiát vesztette el, mert neki köszönhetjük, hogy a dévai unit. hitfelekezet Déván virágzásnak indult. Önzetlen, igazszívű, jó barát volt, ki megbántani, megsérteni senkit nem tudott, nemes lelkülete az áldozatoktól sem riadt vissza, ha segíteni kellett embertársain. Az Emkének hű pontos tisztviselője volt és senki jobban szíven nem hordta az Emke magasztos hivatását mint ő. Most itt állunk ravatalánál némán szóltanul, a gyászoló család mérhetlen fájdalomában mi is osztozunk és sirjanál könnyes szemekkel, elfojtott zokogással azt mondjuk a felejthetetlen jó barátunk, a jó apának, a szerető férjnek és testvérnek, hogy „Isten veled.“

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak mély fájdalomtól lesújtva tudatják a maguk, több közeli és távoli rokon nevében, hogy a forrón szeretett derék jó férj, apa, testvér, nagybátya, illetve sógor Kénosi Sándor József kir. közjegyző, törvh. bizottsági tag stb. f. hó 15-én esti 9 órakor, életének 55-ik évében — hosszas szenvedés után bár — váratlanul jobblétre szenderült. A megboldogultban özvegye odaadó, gondos férjet, az árvák fíradhatatlan, szerető atyjukat; testvérei a legjobb testvért; sógor, sógornői,

szelve erre az alkalomra és a négyest is ő rendezte.

Micsoda szép négyes volt az; Klein Herminával táncolt. A figurák úgy mentek, mint a karikacsapás; kivált a hatodik. Colonne! Séta jobbra! Hölgyek egygyel előre! Szimpla sén, dupla sén! Vízit! — Még „rétest is“ esináltak!

A könny kiesordul a Kohn szeméből a visszaemlékezésnél. Ugyan mit esinálhatnak most a kisbéri nagy korezmában?

Hát ott most harangoz be a Csóri a négyesre. A párok föl is állanak, de a rendezéssel sehogy sem megy. A Grünstein Számi vállalta magára, de úgy látszik, nem is konyit hozzá. Igazgatja a párokat, lótfut ide-oda, hanem a Csóri már kétszer is elkezdte az első figurát. A seninglénál már összezavarodik az egész. A mamák segítenek. Dirigálják a párokat, küldözik a legényeket erre, amarra a leányokat; az össze-visszaság persze még nagyobb lesz.

A Klein Herminának a zavarodás közben eszébe jut a tavalyi bál és míg az újabb kibontakozás megtörtént, ráér odaszólni a vis-á-vis-jához.

— Ugy-e Paulin tavaly nem ment ilyen siralmasan, mikor a Kohn rendezte? Szegény Kohn, ugyan mit esinálhat most?

Rendes körülmények között a Kohn ilyenkor alszik. Most azonban azt esinálja, hogy „Marschadjustirung mit Feldgeräth“ nevezetű öltözetben odaáll a káplár ur Ballangó ágya elé, összeüti a bakancsait, a melyeknek talpában benne van a fírsriftós 36 szeg, a sarkán pedig a patkó 5 szeggel, keményen levágja kezét a fegyverszijuról, átmarkolja a gewehrkolbnit és kiadja a szót, miként a reglama kivája:

rokonai a legnemesebb lélek elvesztét siratják; a társadalmom pedig benne legmunkásabb és áldozatkészebb tagját veszté, ki mindenütt ott volt, hol a szép, a nemes és hazafias ügyért önzetlenül fáradni és áldozni kellett. A megboldogult földi részei f. hó 17-én d. u. 1/2 órakor fognak a háznál tartandó szertartás után, N.-Rápoltra szállíttatni és a családi sírboltba övéi mellé örök nyugalomra helyezettetni Áldas emléken, béke drága hamvain! Déva, 1898. augusztus hó 16-án. Kénosi Sándor Józsefné szül. Lázár Antonia mint özvegye. Sándor Sanyi és Béla mint árvái. Kénosi Sándor Lajos, nyug. megyei főpénztárnok, Kénosi Sándor Josefín özv. Elekes Pálné, Kénosi Sándor Mária férj. Nagybarcsai Barcsay Béláné, Kénosi Sándor Erzs, Sándor Ilona mint a megboldogult testvérei. Nagybarcsai Barcsay Tamás, Elekes Pál, K. Sándor Ernő mint unokaöccsei. Elekes Irma férj Bajkay Józsefné, Nagybarcsai Barcsay Luiza férj. Mara Lászlóné, Nagybarcsai Barcsay Antonia férj. Török Béláné, K. Sándor Irén férj. Lázár Lajosné, K. Sándor Berta mint unokahugai. Nagybarcsai Barcsay Béla anyakönyvi felügyelő Lázár Arpad orsz. képviselő, Lázár Lajos min. főmérnök, Lázár Amália és Lázár Anna mint sógorok és sógornők.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Kapcza Margit okl. tanítónőt a báci elemi népiskolához, Gál Ilona okl. tanítónőt pedig a szászvárosi állami polg. leányiskolához a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába segéd tanítóknak nevezte ki.

— **Térzene.** A mibe Dévának igen ritkán, — talán soha sincs része, f. hó 14-én délután a városháza előtti téren a jelenleg átvonuló 31-ik ezred zenekara térzenét adott. A kitűnő zenekar néhány művészi darabot adott elő, melyet a sétáló és az ablakokból kitekintő közönség élvezettel hallgatott. Mi

— Káplár urnak, regruta Kohn jelentem alássan, kirukkoltam parancsára!

A káplár ur kinézett a pokróczok közül (mert hidegek járnak ám a komáromi öreg fesztung fala között) és álmos szemmel is észrevette, hogy a sipkának a simlénderjét elfelejtette a Kohn olajjal kiglancolni. Odaszólt tehát neki a káplár ur illendő udvariassággal, bár, de mindenesetre szem előtt való tartásával a tekintélynek: Az anyád zsidó kirilájszomját, milyen az a simléder? Egy óra mulva „herstell“!

Ez a herstellt azt jelenti, hogy a Kohn elkezdheti elülről az egészet.

Kohn nem szólt semmit. Aminthogy a Regrutának egyáltalában nincs is szólni valója, különösen mikor Kohn a neve.

Csak mikor visszament az ágyhoz, szakadt föl melléből egy sóhaj.

Egy hosszú nehéz, keservekkel és fájdalommal teljes sóhaj, a milyen a berukkolás után egy-két hónapig, de sok száll a fesztung falaira (hogy még össze nem dültek alattuk!)

Az a sóhaj peig szállt, szállt, keresztül a Dunán, az öreg szőnyi egzecezerplaczon, elhagyta az igmánci sáncokat és besurrant a kisbéri nagy korezma ablakán, ahol „nóbli bál“ volt.

Ott éppen akkor rontották el negyedszer a négyest, pedig most a patikárussegéd rendezte, a ki Pesten járt tánciskolába...

lyen más — mozgalmos élete volna Dévának, ha nálunk, a közös hadsereg egy ezrede állomásoznék, a sok csinos fiatal tisztnek mennyi örömet szerezhetnének a fiatal leányoknak és mennyi aggodalmat a férjeknek. Az a kis rövid idő, melyet az átvonuló katonaság nálunk töltött, elég volt arra, hogy meggyőzze őket arról, hogy nálunk szívesen látott vendégek és ennek lehet tulajdonítani azt a nyilatkozatot, melyet néhány tiszt előttünk kifejezett, hogy itt Déván szívesen töltenék ki szolgálati idejüket, itt szívesen lennének állomáson. De maga a legénység is akként nyilatkozott bár itt kellene maradniok és ne kellene visszamenni állomásuk helyére.

— **Tábori mise.** A Honvéd laktanya melletti térségen ma tábori mise volt. Ő Felsége a király születés napján a nagyszámú gyalogság lovasság és tüzérség a tábornokok és főtisztek már 7 órakor sorakoztak a gyakorlótéren. A tábori mise 1/2 órákor vette kezdetét melyet a zárda főnök fényes segédlettel végzett, a gyalogság sortűzet, a tüzérség diszlóvést adott, a zenekar rázendítette a kir. himnust és a nagyszámú közönség a katonasággal egyetemben imádkozott a legnemesebb a legjobb királyért. A megyei tisztviselők Simeonás J. árvaszéki elnök vezetése alatt (miután a főispán és alispán szabadságot élveznek) jelentek meg, továbbá a többi hivatalnokok főnökük vezetése mellett jelen voltak. Délbe a redout nagytermében 40 személyből álló katonatiszti bankett volt, melyre a dévai hivatalfőnökök szintén hivatalosak voltak, ezek a minő szíves örömmel vettek részt a barátságos ünnepi diszebeden, de néhányan, feszélyezve voltak, mert a német társalgási nyelvet nem bírták teljesen.

— **Takarodó.** Király Ő Felsége születésnapját nagy fényvel ünnepelték meg Déván, az itt időző katonaság fényes látványt nyújtott. Aug. 17-én estve a város fellobogózza kivillágitatott a 31-ik ezred zenekara nagyszámú lámpák mellett muzsika szóval végig járták az utcákat egy pár művészi darabot eljátszva azon ház előtt hol a hadtest parancsnok szállva volt Nagy néptömeg gyűlt össze, hogy alig fértünk az utcákon. A kivillágitás különösen szépen sikerült a megyeházán, a városházán, a kasszinó épülete, reális kolan és a szövetkezet épületén. Nagyon szépen sötétlett a főtérén egy pár épület, melynek lakói úgy tudjuk, hogy nem mentek üdülni fürdőre.

— **Tömeges urvacsora-vétel** a dévaj reform. templomban Szóts Sándor helybeli lelkész hivatalosan értesítvén a 31. számú cs. kir. gyalogdandár parancsnokságát arról hogy f. hó 14-én az uri szentvacsora az új kenyérért való hálaadásul kihozatni fog, felkérte, hogy a körülményt a tisztikar és a legénység prot. vallású tagjai közt tétesse közzé. A dándár-parancsnok az értesítést köszönettel vevén, azonnal intézkedett, hogy a prot. vallású katonaság minden fegyvernemből egy-egy tiszt felügyelete alatt az ur szent vacsorához való járulást végett a ref. templomba vezényeltessék. Így történt, hogy a mult vasárnapon több mint 220 katonaság részeseült az Üdvözítő halálára emlékeztető szent vacsorában, melyet Szóts Sándor helybeli és Kiss Mózes marosnémeti ref. lelkészek osztottak ki megható ünnepélyességgel. Az uri szentvacsora kiosztását ima és alkalmi predikáció előzte meg, melyeket Szóts lelkész tartott katonaság hangon és rövidséggel. A jelennel református, ágostai avangelikus és unitárius katonák rendkívüli örömmel fogadták a lelkész róluk való gondoskodását, a parancsnokság pedig utólagosan is köszönetét fejeztette ki a lelkész figyelmes előzékenységeért. Ezen kölcsönösen szép eljárás nem szorul dicséretre s a katonaság és polgárság közt kívánatos jó viszony fenntartása tekintetében föltöbb örvendetes.

— **Nagyérdékű tanulmányt** irt Szóts Sándor helybeli reform. lelkész a magyar-

országi ev. ref. papi árvák kolozsvári szeretházáról, részletes bírálat alá véve az erdélyi ref. egyházkerület igazgató tanácsának az országos konvent elé terjesztett javaslatát. A cikk történeti és bírálati része beható tanulmányozásra, a kidolgozott új tervezet pedig igazi fenkölt lélekre s az özvegyek és árvák ügye iránt nemesen érző szívre vall. A gyönyörűen megírt tanulmány egy tömötten nyomtatott ivre terjed s Budapest a „Protestans Egyházi és Iskolai Lap” f. év aug. 14-iki számában jelent meg. Tartalma rövid kivonatban a következő: a Szász Domokos püspök tervezete, hogy Kolozsvárott a ref. papi árvák számára (50 létszám mellett) egyetemes jellegű szeretetház létesíttessék, szép és nemes célzata ugyan, de nem kielégítő; a szeretetházat kényszer-eszközök alkalmazásával létesíteni nem humanus dolog; az erdélyi ref. papi özvegyek és árvák 112 ezer frt gyámintézetit alapját megbontani jogokba és törvényekbe utközik; papokra, házasulandókra és konfirmándusokra adót vetni ki méltánytalan és veszedelmes eljárás lenne és a szeretetház jótéteményeiben csupán a papok árva részesíteni szűkkeblűség és ezáltal erőfeszítés volna, melytől jó eredményt várni aligha lehetne. A cikkíró egészen új tervezetet készít, melyben minden reform. püspökség területén egy-egy és így az 5 egyház kerületben összesen 5, egyenként 100—100, együttvéve 500 reform. árva számára be rendezett szeretetház felállítását javasolja, melyek részletes számítása szerint az egyházkerületek és a konvent segélyeivel 36 év lefolyása alatt 2 millió frt alaptőke gyűjtése által egytől-egyig létesíthetők volnának. A jeles cikk széles körökben kelt érdeklődést egy a reform. papi családok, mint a protestans világi férfiak és egyházi hatóságok kebelében, melyek előtt városunk ugynevezett „kicsi pap”-ja eddig is kiváló tiszteletben és nagybecsülésben állott. Ajánljuk e jeles dolgozatot az érdeklődők szíves figyelmébe.

— **Halálos esés.** A törvényszéki palota építésénél az állás felállításával foglalkozó Hetes Iliá nevű munkás e hó 17-én lezuhant és azonnal szörnyet halt.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügymin. Hoffer Ferencz győzelmeket a helybeli kir. pénzügyig. irodatisztáé nevezte ki.

— **Előléptetések.** A m. kir. pénzügyminiszterium Neupaner Gyula mkvi. pénzügyig. kat. becslo biztos, pénzügyi fogalmazót a X. rangf. I-ső fiz. oszt. léptető elő. — A m. kir. igazságügymin. Nagy Lajos kir. alügyész a IX. rangfok. 2-ik, Kilyén Ferencz és Papp Romolusz kir. törv. aljegyzőket pedig a XI. rangfok. első fiz. osztályába léptette elő.

— **Öngyilkos katona.** F. hó 12-én a délutáni órákban nagy csődület támadt Moldován Iszale háza előtt, az ott beszállásolt katonák közül szolgálati fegyverével agyon ölte magát. Mi vitte e szegény fiut az öngyilkosságra nem tudhatni.

— **Eljegyzések.** Varajthy Boldizsár eljegyezte Bartoschek Ignác kedves leányát Herminé. — Polacsek Jenő gazdatiszt eljegyezte Tóbiás Janka kisasszonyt, Tóbiás Kálmán maros-illyei polgár kedves leányát.

— **Táncmulatság.** A m. kir. államvasutak piskii műhelyének alkalmazottai f. hó 14-én a Szvoboda féle vendéglő termében a műhelyi „dal és zene egyet” javára igen sikerült táncmulatságot rendeztek. A rendezők fáradhatlan és dicséretes buzgalomát oly fényes siker koronázta hogy a vendéglő nagy termei ez alkalommal szűknek bizonyultak. Az anyagi eredmény is igen szép, daczára annak, hogy a beállott kedvezőtlen idő kétszeres költséget okozott. Felülfizettek: Herman Sándor, Lichtensteiger Albert, Konkoly Jenő, Pitsch Béla urak 1—1 frt, Kovács Béla, Schneider Károly urak 70—70 kr. Jancsó Ernő, Blaás Imre, Böhm Adolf, idb. Sziebig Adolf, Lsch Jakab, Jasek Ferencz, Bede Mihály, Szabó Károly urak 50—50 kr.

— **Adomány nyugtázása.** Nagy Gyula ur Déváról 37 frt. 90 krt. adományozott a vajdahunyadi szegényeket segélyező nőegyletnek, mely adományért e helyen is halás köszönetet mond az elnökség.

— **Katonasság V.-Hunyadon.** Az erdélyi hadtestnek egy dandára f. hó 9-től 16-ig Vajdahunyadon, Bujturon és Rákosdon volt elszállásolva. Magában a városban a 31 és 62. gyalogezred volt elhelyezve. Minvégig itt időzött Prossinger tábornok, dandárparancsnok; egy napig Propst altábornagy, hadparancsnok és két napig Cerri altábornagy hadosztályparancsnok. Az egész idő alatt csak kétszer tartottak gyakorlatot a V.-Hunyad Szt. király közti határon. Az elszállásolással a katonák egészen meg voltak elégedve, a mi Czintei rendőrkapitány és az egész lakosság érdeme. A két ezred zenekara mindennap felváltva hangzenét adott a piaczon, két este pedig hangversenyt a Strauss-féle kerti helyiségben. Általában elmondható, hogy a katonaság és a lakosság a legszívélyesebb módon érintkezett egymással.

— **Nyugtázás.** A vajdahunyadi szegényeket segélyező nőegylet által f. évi július hó 24-én rendezett táncmulatság alkalmával felülfizettek: Reuss Emil 2 frt 50 kr.; Cseh László, Sztrouiny Román, Buda Béla, Dr. Büchler Mór, Schälát József, Cserni Józsefné. Rózsa Sándor, ifj. Mojszin Péter, 2—2 frtot; Körmendy, Licker Viktor, Spörj Gusztáv, Vilhelm Ede, Dérer Mihályné Czintei Albert, Lányi Róbert 1—1 frt; Bálint A, Popovics Ottó, Csonka Béla, Császi Miklósné, Farkasné, N. N. Merei Mihály, Müller Albert, Kovaltsik Özv. Muresán Sándorné, Riemer, Csiggmann, Hersch Samu, Vitéz N., Segesdi, Boldin M., Priplasa, Deina N., Latrina N., Neaju S., Strauss Ferencz, Antosch F., László Ferencz, László Polikárp, Latinák Gyula, Keil S., Pánek F., Kerpely Lajos, Buezek József, Koszka Alajos, Krausz Béla, Szabó József, Moldován János, Veress Mihály, Thuroczy Gyula, Hacker Márton, Scheffer Ödön, Habertelner János, Richter Venczel, Reiner, Haloskay, Husovszky Gábor, Flóra, Butsi Kálmán, 50—50 krt., Hirschenhauser József, Schwarcz Mór 20—20 krt. Fogadják mindjában az egyet halás köszönetét.

— **Tűzijáték.** Pyroteknikus az uszoda helyiségben f. hó 15-én esti 8 órakor tűzijátékot rendezett, az idő kivételesen kedvező volt, mert a majálist és a tűzijátékot rendszeren esső szokta megzavarni, de mit használt a kulimász sötétségű idő a tűzijáték fiatkot csinált, alig egy kettő kivételével csak elsistergett, el pukkant, egyetlen röppentyűje se szállt magasba. A tűzmester azzal védekezett, hogy midőn délután e tüzi szereket elhelyezte, egy rövid esső azokat megáztatta s e miatt kellett a szép közönségnek, mely olyan messzire oda fáradt kielégítetlenül esalódva visszatérni.

— **Saját légszszekészülék minden házbán!** Kitünő és rendkívül praktikus találmányról értesítjük t. olvasóinkat. Ugyanis Janisch és Társa gyára Budapestten forgalomba hozott egy légszszekészítő gébet, mely által minden oly épület, mint nyaraló, kastély szálloda, kávéház vendéglő stb., a hová légszsz, vagy villamos művek bevezetve nincsenek, — világító és fűtő légszszszel ellátható. Tehát nemcsak világításra, hanem fűtési sőt műszaki célokra is kiválóan alkalmazható. Máris nagy sikerrel használák lakások, irodák, vendéglők, szállodák stb. világítására: főző, vasaló, olvasztó, vagy melegítő kályhák fűtésére; motorok hajtására és általában minden oly célokra, melyekhez közönséges kőszéngáz alkalmazható. A gép kezelését bárki 1—2 óra alatt elsajátíthatja, a fejlesztett légszsz teljesen ártalmatlan és nem robbanékony. Ezen gép által előállítva, a légszszvilágítás nem drágább mint a kőszéngázvilágítás. Ajánljuk az érdeklődőknek, hogy nézzék meg a technika ezen szeniális találmányát, kérjenek árjegy-

zékét és prospektust, melyet ingyen és bérmentve küld Janisch János és Társa légszsz-és vízvezeték-berendezési gyára, Budapest, VI. Csengery-utca 74.

— **Jégesső** F. hó 14-én az esteli órákban vészterhes felleg vonult el Déva felett, nemsokára megeredt az eső mogyorónyi nagyságu jégdarabokkal keverve. Az volt a szerencse, hogy legfőllebb kétmásodperczig tartott, s így nagy kárt nem okozott.

— **Dinnye szüret.** Mióta a nagyszámu katonaság városunkba időzik, a dinnyének és más gyümölcsnek is kelete van, a szegény bakáknak jól esik a hűsítő, bár a vasárnapi eső után kissé lehült a levegő.

— **Orfeum.** A Petőfy szállodába mindennap nagy közönség látogatja az Orfeumot, az ügyes előadás által a személyzet igyekszik azt vonzóvá tenni. A közönség jól mulat, csak a bor ellen panaszokodnak, melyt a vendéglős szolgál fel, melyről nem lehet biztosan meghatározni, hogy olaszországban, vagy az ide való elárúsító pinczében termett-e? . . .

— **Déva város tanácsa** felhívta a város közönségének figyelmét azon körülményre, hogy tekintettel a városban összesereglett nagyszámu katonaságra, egészségügyi szempontból, az udvartelkek tisztántartásáról és a szemétkihordásáról fokozott mérvben gondoskodnia szükséges. Az árnyékszékek lehetőleg frissen készült mésztejjel, annak bő felöntésével fertőtlenítenődök.

— **Uj butor raktár.** Pollák Izsák egy új butorraktárt nyitott Déván, erre igen nagy szükség volt — most legalább a vásarló közönségnek alkalma lesz válogatni a szebbnél szebb butor darabokban. Minél nagyobb a konkurencia, annál több előnye van a vásárlónak. Még mindig van olyan üzlet Déván, mely teljesen monopolizál, melynek konkurensa nincs, ez pedig hátrányára van a közönségnek.

— **Ertesítés.** A lippai állami polgári, — nemkülönbén felső kereskedelmi iskolánál — az 1898—99-ik tanévre szóló beirataások szept. hó 1. 2. és 3-án eszközöltetnek. A javító és pótló vizsgálatok augusztus hó 30. és 31-én tartatnak. Fizetendő összes díjak egész évre: a polgári iskolánál 8 frt 55 kr. felső kereskedelmi iskolánál 16 frt 30 kr. Igazgatóság.

— **Árlejtés hirdetmény.** Alólirt pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy Déván és Petrosényben megüresedett marhasó árudák betöltése végett versenytárgyalás fog tartatni. Mindazok, kik a marhasó eladásával foglalkozni óhajtanak, írásbeli zárt ajánlataikat 100 frt készpénz esetleg óvadékképes állampapír biztosítékkal felszerelve folyó évi szeptember hó 12-ikének d. e. 10 órájáig alólirt igazgatóság főnökénél benyújthatók. M. kir. pénzügyigazgatóság.

— **Hölzel és Hacker** elsőrangú férfi, női és gyermek-czipóraktárát (Budapest, VII. Erzsébet-körút 58, a Royal szállodával szemben) hol a legdivatosabb és legjobb minőségű czipók állandóan nagy választékban, szolid, tartós kivitelben jutányosan vásárolhatók.

NYILTTÉR. *)

Több közeli ismerősömtől értesültem arról, hogy városunk némelyik nyilvános helyén személyemet illetőleg oly szemtelen állítás lett nyilvánosságra bocsátva, mintha igénytelen egyéniségem az ismeretessé, eszlári zsidó procedurában tényleg részt vett s mi több annak, mint antiszemita gondolkozása és érzületű egyik elővezetője lett volna.

Ennek a szemtelen rágalomnak hatása alatt önérzetem által kényszerítettem a nyilvánosság előtt kijelenteni, miszerint mindazokat, kik személyem multjához ezen aljas rágalmat fűzték, fűzik és ezután is

*) E rovat alatt megjelent közleményért felelősséget nem vállal a Szerk.

fűzni fogják, míg rágalmazó, alaptalan állításukat be nem bizonyítják alávaló, hitvány gazembereknek és az emberiség sepredékének nevezem, addig pedig megnyugtatom magama boldogult Fay András amazon ismeretes aptorismájával: „vannak sülyedt lelkűek, kiknek semmi-ségük érzetében fáj, ha másban érdemet kell elismerniök” . . . Mielőtt erre kényszerülnének megkísérlelenek ellene gunyt, üldözést, rágalmat stb.

Ezek az élet és emberiség krockodiljai, henyók az emberi élet fáján stb.

Csiszár Sámuel,
vendéglős.

Adler és Gold kassai czég 1888. év óta az összes nyomtatványain „cs. és kir. kizárólagos szabadalmazott likörgyár” jelzést használta anélkül, hogy erre jogosítva lett volna.

Ezen kihágás miatt a czég tulajdonosa Adler Adolf az ottani hatóság által meg lett büntetve és az összes nyomtatványok megsemmisítése elrendeltetett.

Valóban ez nagyon jellemző ezen urra, miután folyton tiszteletbeli állásokra vadászik és — anéllett minden alkalommal tisztességére hivatkozik. 2—2

Déván a Csikutczában 47. z. a. lévő ház (711. 712. hr. z.), — az 1 hold 854 □-öl kiterjedésű szántó a Holt-Marosban (1559. hr. z.), — az 1 hold 1205 □-öl kiterjedésű rét, a Tóállásban (3608. hr. z.) — és végre a 2 hold 1370 □-öl és 1053 □-öl kiterjedésű szőlő és gyümölcsös (2515, 2516, 2517. és 2551. 2552. hr. z.) szabad kézből nagyon kedvező feltételek mellett örök áron eladók.

Közelebbi felvilágosítás a lap kiadóhivatalában adatik. 1—3

Sz. 594—1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a v. hunyadi kir. járásbírósa 1898. évi P. Y. II/36 számú végzése következtében Dobay Károly üg. véd. által képviselt Rotter Ferencz javára Muntján Juon st. ellen 247 frt 33 kr. s jár. erejéig 1898. évi június hó 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 426 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: marhák nyilvános arverésen eladotnak.

Mely árverésnek a v.-hunyadi kir. bírósága 1898. évi V. 187/2 — sz. végzése folytán 247 frt 33 kr. tőkekövetelésé eddig összesen 32 frt 80 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Szentkirályon alperesnek lakásán leendő eszközzésére 1898. évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog. Kelt V.-Hunyadon 1898. auguszt. hó 6

Daczó Ernő
kir. bír. végreh.

STEINER FERENCZ nagykereskedő Déván, Aradi-ut 715. házszám.

Bérlők, vendéglősök, kocsimárosok és mezőgazdák figyelmébe ajánlja engedélyezett szesz-nagybani raktárát hol kizárólag aradi Neumann-féle 2-szer finomított szesz a legszorosabb napi árban kapható.

Továbbá ajánlja nagy raktárát aradi kizárólag Neumann-féle dara, liszt és korpában.

Legelőnyösebb nagybani áron.

Ajánlja a helybeli és vidéki n. érd. közönségnek nagy raktárát mindennemű fűszer, anyag, festék, liszt, bőr, vas és rövidárakban.

Ajánlja nagy raktárát Szegedi vastag pörkölt magyar szalonna.

Szegedi és debreczeni háj. Szibeni és szegedi füstölt szalonna, riskása, köleskása és árpakásában.

Cukor, kávé, mindennemű fűszer, festék, vas és bőr-árakat a legjutányosabb nagybani áron.

Megrendelések czimzendők:

STEINER FERENCZ

Déva, Aradi-ut 715. szám.

melyek gyorsan és legolcsóbban eszközöltetnek.

Készpénzfizetés mellett 2% engedmény.

Rendelményeknél csomagolási díj nem számíttatik.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ajánlom nagy raktáram megtekintését és kérem becses megbizásait, melyeket mindenkor vevőim meglegedésére eszközölni főfeladatomban leendő.

STEINER FERENCZ nagykereskedő Déván, Aradi-ut 715. házszám.

Salon és belföldi petroleum raktár.

Fűszer-, bőr- és vas-nagyraktár.

Az idény beálltával ajánlja nagy raktárát mindennemű fehéritett és fehéritetlen, valamint színes szövő pamut és ezernákban, Norinbergi és rövidárak. Valódi erdélyi kék fejítő és ozérna. Ismét eladóknak nagy kedvezmény.

Saját készítményű boeskor és boeskorcsizjak. Különböféle vasalások. Öntött érez és lemez edények és szerszámok. Nyújtott és hengerített rudvasak. Mindenféle kocsifényzők és alkatrészek. Sodrony, aczélszendely és kovácsolt szegek. Dus választék oszlopkályhákban szén és fa tüzelésben és hajó valamint tákarektűhelyekben. Ismét eladóknak nagy kedvezmény.

KROLL GYULA

könyvnyomdája és könyvkötészete,

DÉVÁN.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbb ár és pontos szolgálat mellett

A „Déva és Vidéke“ mindennemű hirdetések legolcsóbban számít fel.

A kiadásomban megjelenő

„DÉVA és VIDÉKE“

hetilap előfizetési ára:

Egész évre	4	frt	—
Fél évre	2	frt	—
Egy negyed évre	1	frt	—

Az előfizetések a „DÉVA és VIDÉKE“ kiadóhivatalához küldendők.